

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗШИРЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) - це співпраця українських та іноземних компаній, які пропонують товари та послуги. Серед переваг зовнішньоекономічної діяльності можна виокремити: можливість виходу на нові ринки та збільшення обсягів продажів і відповідно зростання обсягу прибутку. Коли компанії отримують доступ до нових клієнтів у них автоматично з'являється можливість конкурувати на світовому ринку. Нове конкурентне середовище стимулює отримання нових знань та освоєння нових технологій, вдосконалюється менеджмент, а також зростає пізнаваність бренду на світовому ринку. Вихід на нові ринки позитивно впливає на економіку країни через зростання потреби в персоналі. Це в подальшому може призвести до створення нових робочих місць та сприяти розвитку економіки країни загалом [1, с. 1].

Війна в Україні створила нові виклики для ЗЕД, такі як, руйнування інфраструктури та логістичних ланцюгів, змінилась економічна ситуація та відбулась втрата експортних ринків. Проте, через війну відкрились і нові можливості. Можемо спостерігати за зростанням попиту на українські товари та послуги за кордоном, відбувся перехід на нові ринки та канали збуту. Відбулось розширення співпраці з міжнародними партнерами.

Розширення зовнішньоекономічної діяльності є ключовим фактором розвитку будь-якого підприємства. Проте, цей процес несе в собі низку загроз, які можуть негативно вплинути на його успішність. Загрози зовнішнього середовища можна поділити на певні групи: економічні, політичні, соціальні, правові, технологічні (рис. 1).

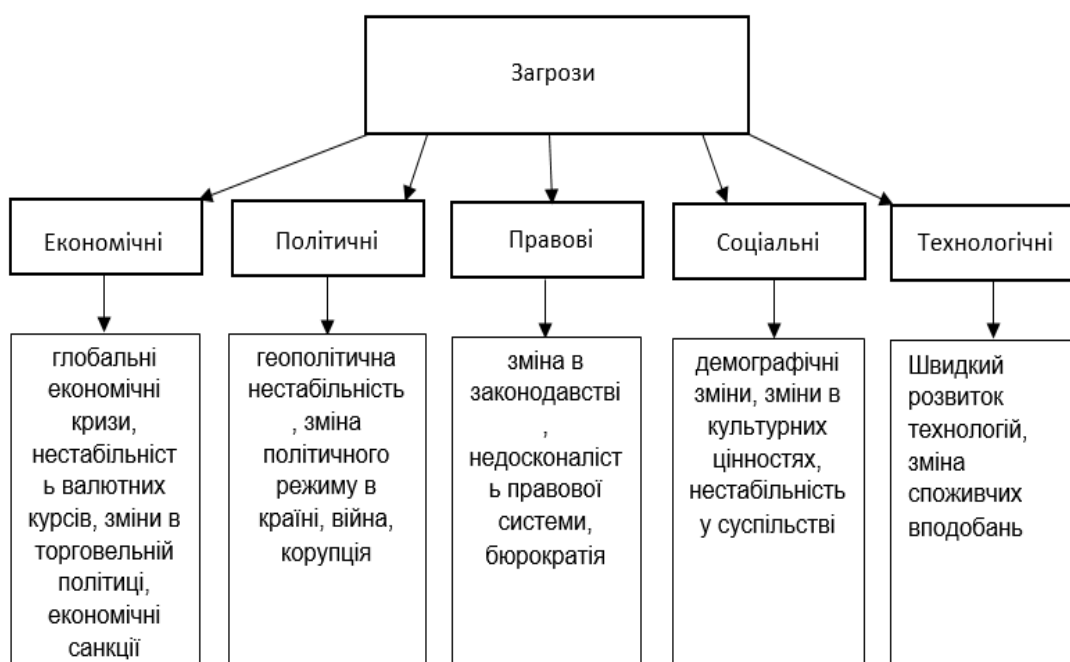

Рисунок 1 – Вплив загроз зовнішнього середовища
Джерело: складено авторами

Загрози зовнішнього середовища можуть негативно впливати на зовнішню торгівлю і це проявляється у зменшенні експортних та імпорتنих потоків, збільшенні ризиків у веденні бізнесу, збільшенні витрат, зниженні конкурентоспроможності, втраті ринків збуту. Використовуючи певні поради, підприємства можуть уникнути цих загроз:

1. Постійний моніторинг зовнішнього середовища. Проведення моніторингу зовнішнього середовища можливе за допомогою офіційних джерел (звіти міжнародних організацій, торгіві представництва). Проводиться збір інформації: економічні показники (ВВП, інфляція, стан економіки), політична ситуація, соціальні фактори, технологічні інновації, зміни в законодавстві. Наприклад, компанія Метінвест використовує веб-сайти урядів, аналітичні звіти, експертні думки для відстеження змін в законодавстві, податкових правил, перспективних ринків.

2. Застосування методу SWOT-аналіз, що допомагає вчасно виявити сильні та слабкі сторони, загрози та можливості. Наразі «ДТЕК» використовує дані про розвиток нових технологій, щоб оцінити ризики та можливості зеленої енергетики

3. Страхування ризиків, наприклад: страхування експортних кредитів, політичних ризиків, економічних ризиків. В Україні існує багато компаній, які пропонують послуги страхування ризиків, пов'язаних з зовнішньоекономічною діяльністю. До них належать державні страхові компанії (експортно-кредитне агентство України (Укрексімбанк)), приватні страхові компанії (Альфа Страхування).

4. Логістика також є важливим пунктом, потрібно постійно впроваджувати нові технології. Щодо технологій, то це можуть бути: впровадження систем GPS-моніторингу для відстеження транспортування товарів, використання онлайн-платформ для пошуку та бронювання транспортних засобів, автоматизація складських операцій за допомогою роботів та автоматизованих систем.

Для України вкрай необхідна диверсифікація маршрутів постачання для зменшення залежності від традиційних маршрутів, які можуть бути небезпечними. Створення резервних складів у безпечних місцях є важливим у наш час як і страхування вантажів від військових ризиків. Наприклад, «Укрпошта» автоматизує складські операції за допомогою роботів.

5. Навчання персоналу. Необхідно постійно підвищувати кваліфікації фахівців ЗЕД та готувати персонал до роботи в умовах підвищеного ризику. Фахівці повинні мати знання міжнародного торгового права та правил ведення зовнішньоекономічної діяльності. Ще важливо знаходити та аналізувати інформацію про ринки збуту та конкурентів. Щодо прикладу, то «ПриватБанк» організовує тренінги для персоналу з питань ведення бізнесу в умовах підвищеного ризику.

Вихід на ринки інших країн – це захоплюючий та перспективний крок для будь-якого бізнесу. Проте, для успішного розширення на зовнішньому ринку важливо ретельно спланувати та організувати цей процес. За умови ґрунтовного підходу до розширення зовнішньоекономічної діяльності можна оминати досить багато загроз [2, с. 2].

Враховуючи інформацію щодо загроз, варто адаптувати товар до потреб та очікувань цільової аудиторії в обраних країнах. Наприклад, зміну дизайну, упаковки, інструкцій, а також маркетингових матеріалів. Забезпечення юридичної підтримки бізнесу на міжнародному ринку досить важливо. Це включає в себе реєстрацію вашої компанії, отримання необхідних дозволів та ліцензій, а також дотримання всіх юридичних норм та правил.

Отже, ми визначили види загроз та розібрали поради щодо їх усунення, що є важливим кроком у розширенні ЗЕД. Використання порад для запобігання загрозам дозволить підприємствам мінімізувати ризики та успішно управляти ними.

Список використаних джерел

1. Зовнішньоекономічна діяльність: поняття, принципи здійснення та види. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19354/> (дата звернення: 08.03.2024).
2. Вихід компанії на ринки інших країн. Аналіз ринку. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/services/vykhod-kompanii-na-rynki-drugikh-stran> (дата звернення: 11.03.2024).